

Türkiye Eğitim Dergisi

(2021) Cilt 6, Sayı 1, s. 200-216

Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Süleyman AYDENİZ¹

Mustafa HAYDAROĞLU²

Özet

Bu çalışmada dört temel dil becerisi alanında 2015-2019 yılları arasında yürütülen lisansüstü tezlerin çeşitli açılardan incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında ilgili tezler; temel dil becerisi alanlarına, yazıldığı yıla, yapıldığı üniversiteye, danışman unvanına, tartışma ve sonuç bölümlerinin birbirleriyle ilişkisine göre incelenmiştir. Veriler bibliyometrik teknikler ve nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak irdelenmiştir. Tezlere, Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından kavram ve anabilim dalı düzeyinde tarama yapılarak ulaşılmıştır. Kavram taraması yapılırken "Türkçe, dört temel dil becerisi, okuma, yazma, dinleme ve konuşma" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Anabilim dalında tarama yapılırken kullanılan anahtar kelimeler ise "Türkçe, Türkçe Eğitimi, Türkçe Öğretimi Programı, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Türkçe Öğretmenliği"dir. Yapılan tarama sonucunda 198 yüksek lisans, 47 doktora tezine erişilmiştir. Elde edilen bulgulara göre dört temel dil becerisi alanında 58 üniversitenin lisansüstü tez çalışması yürüttüğü, bu üniversitelerin 13'ünün hem yüksek lisans hem de doktora tezi çalışmalarında yer aldığı belirlenmiştir. Gerek yüksek lisans gerekse doktora tezlerinde üniversite bazında en fazla çalışmayı Gazi Üniversitesinin (f=31) yürüttüğü tespit edilmiştir. Danışman bazında lisansüstü çalışmalarda en fazla "Doçent Doktor" unvanına sahip danışmanların çalışmaları yürüttüğü saptanmıştır. Beceri bazında lisansüstü tezler değerlendirildiğinde en fazla çalışmanın yazma ve okuma becerisi ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın en az çalışmanın yürütüldüğü beceri alanı ise dinleme becerisidir. Sonuç olarak hem yüksek lisans hem de doktora tezlerinde sayısal olarak bir artışın olduğu ancak dinleme ve konuşma temel dil becerilerinde yeterli düzeyde çalışma yapılmadığı saptanmıştır. Çalışma sonucunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Dört temel dil becerisi
Türkçe eğitimi
lisansüstü tezler

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 24.05.2021

Kabul Tarihi: 08.06.2021

Elektronik Yayın Tarihi: 25.06.2021

DOI: 11.11111/ted.xx

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, s.aydeniz@alparslan.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9277-529X

² Yüksek lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, haydaroglumustafa06@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0685-2370

Bibliometric Analysis of Graduate Theses in Field of Four Basic Language Skills

Süleyman AYDENİZ¹
Mustafa HAYDAROĞLU²

Abstract

In this study, it is aimed to examine the postgraduate theses conducted between 2015-2019 in field of four basic language skills from various angles. Within the scope of this purpose, the related theses were examined according to the basic language skill areas, the year they were written, the university they were made, the title of advisor, the relationship between the discussion and conclusion sections. The data obtained in the study were examined using bibliometric techniques and document analysis, one of the qualitative research methods. Theses were accessed by scanning the database of the Higher Education Council National Thesis Center at the level of concept and department. During the concept search, the keywords "Turkish, four basic language skills, reading, writing, listening and speaking" were used. The keywords used when scanning in the department are "Turkish, Turkish Education, Turkish Teaching Program, Turkish and Social Sciences Education, Turkish Language Teaching". As a result of the screening, 198 master's theses and 47 doctoral dissertations were accessed. According to the findings obtained, it was determined that 58 universities conducted postgraduate thesis studies in the field of four basic language skills, and 13 of these universities have both master's and doctoral thesis studies. It was determined that Gazi University (f = 31) carried out the most studies on university basis in both master's thesis and doctoral dissertations. It has been determined that the supervisors with the title of "Associate Professor" mostly conducted the studies in graduate studies on an advisor basis. When the postgraduate theses were evaluated on the basis of skills, it was found that the most studies were related to writing and reading skills. On the other hand, the skill area in which the least studies have been carried out is the listening skill. As a result, it has been determined that there is an increase numerically in both master's thesis and doctoral dissertations, but not enough studies have been done in basic language skills of listening and speaking. Suggestions were presented at the end of the study.

Keywords

Four basic language skills
Turkish education
postgraduate theses

About Article

Sending Date: 21.05.2021
Acceptance Date: 08.06.2021
Electronic Issue Date: 25.06.2021

DOI: 11..11111/ted.xx

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, s.aydeniz@alparslan.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9277-529X

² Yüksek lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Türkçe Eğitimi, haydaroglumustafa06@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0685-2370

GİRİŞ

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan, kişinin duygu, düşünce ve isteklerini ifade etmede kullandığı, aynı zamanda onun sosyal bir varlık olmasını sağlayan bir kurallar sistemi olarak tanımlanır (Ergin, 1980: 3). Dil, sadece insanlar arasında iletişim kurmaya yarayan bir unsur değildir. İnsanların gelişimine zemin hazırlayan, onları sosyal bir varlık haline getiren, zihinsel gelişimlerini tamamlamasını sağlayan aynı zamanda öğrenmenin kalbi olması yönüyle insan hayatında muazzam bir öneme sahiptir (Güneş, 2007: 24). Dil, insanların bilgi, duygu, düşünce ve isteklerini ifade etmek ve aynı zamanda başkalarının bilgi, duygu, düşünce ve isteklerini öğrenmesi için kullanılan ve belli becerileri kazanmayı gerektiren bir sistemdir.

Göçer (2018), “Bireyin eğitim hayatında sergileyeceği başarıyla gerçek yaşamdaki başarının temeli, anlama ve anlatma becerilerinin etkin kullanımıyla kendini gösteren anlam gücünü kazanma ve kullanabilme yeterliğine bağlıdır.” demektedir. Yani bireyler eğitiminde anlama ve anlatma becerilerini iyi öğrenip hayatında uygulayabildikleri ölçüde hayatta başarılı olmaktadır. Bu sebeple Türkçe dersi öğretim programlarında bu becerilerin her biri ile ilgili ayrı ayrı kazanımlar elde ettirilmesi için yapılması gerekenler geniş şekilde anlatılmıştır. Programlarda öğrencinin başka kişi, iletişim araçları ve kitaplardan yeni bilgiler öğrenmesi için dinleme ve okuma becerilerini geliştirmesi ve içselleştirmesi amacıyla yapılması gerekenler anlatılmıştır. Ayrıca öğrendiği bilgiler doğrultusunda kendini en iyi şekilde ifade etmesi için de konuşma ve yazma becerilerini geliştirip etkili kullanması ve içselleştirmesi amacıyla yapılması gerekenler belirtilmiştir. Bu işlevi açısından bakıldığında öğrenciler, diğer derslerin içeriğini ve kazanımlarını elde etmek için Türkçe dersinde aldıkları bilgi ve birikimden yararlanırlar. Türkçe dersinin bu işlevinden dolayı, anlama etkinlikleri olan dinleme ve okuma becerileri ve anlatma etkinlikleri olan konuşma ve yazma becerileri için makale, bildiri, tez ve kitap gibi birçok akademik çalışma yapılmıştır. Son zamanlarda sayıları gittikçe artan bu çalışmaların eğitimde ne derece uygulandığı sorgulansa da bu akademik çalışmaların hem akademik gelişmeye hem de Milli Eğitim’e katkısı yadsınamaz.

Aydın vd. (2015), dinleme/izlemeyi “Bir konuşmacının ya da konuşma kaynağının ilettiği sözel ve varsa görsel işaretleri zihinde anlamlandırma süreci” şeklinde tanımlamışlardır. Dinlemek doğuştan gelen, zamanla gelişen ve bireyin hayatının sonuna kadar az veya çok kullandığı bir beceridir. Birey, bu beceri sayesinde yeni bilgiler elde eder. Dinlediği kişinin sadece bilgisini değil duygu, düşünce ve isteklerini öğrenir. Duydukları ve izlediklerinden kendince çıkarımlar yapar. Ona göre yeni tutum ve davranış değişikliği sergileyebilir. Yapılan araştırmalar, insanın günlük hayatında dinlemeye ayırdığı zaman diliminin oldukça fazla olduğunu göstermektedir. Bu araştırmalara göre, insan bir gününün;

% 9’ unu yazarak,

% 16’sını okuyarak,

% 30’unu konuşarak,

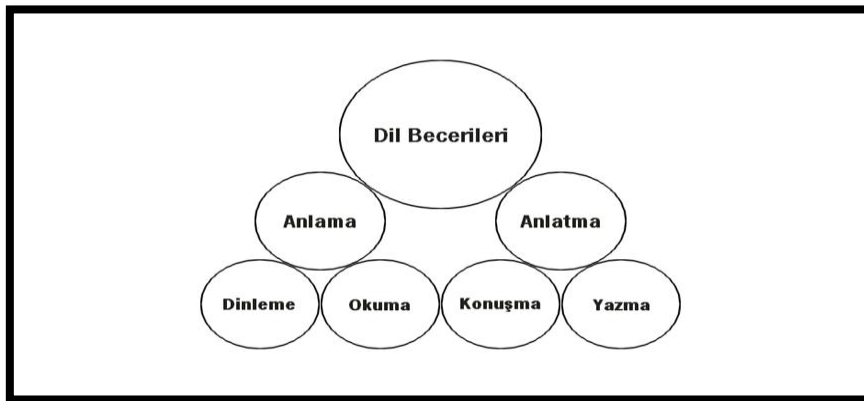
% 45’ini dinleyerek geçirmektedir (Maxwell ve Dornan, 2001: 106; Buzan, 2001: 97). Bu araştırmadan da anlaşıldığı üzere yaşantı boyunca en fazla uygulanan dil becerisi dinleme becerisidir.

Sarikaya ve Söylemez (2016), konuşma becerisiyle ilgili çeşitli tanımları aktardıkları çalışmalarında konuşmanın öğretmen adayları açısından da önemli olduğunu vurgulamışlardır. Konuşma becerisi, dinleme becerisi gibi doğuştan gelen ve zamanla gelişen, bireyin kendini başkalarına ifade etmek için kullandığı bir beceridir. Doğuştan gelmesi ve zamanla geliştirilebilmesi yönünden dinleme becerisine benzer. Fakat dinlemenin anlama becerisi, konuşma anlatma becerisi olmaları yönünden birbirinden farklıdır.

Okuma becerisi için Arıcı ve Taşkın (2019), “Çoğu bilimsel, akademik, tarihsel ve kültürel bilgi okuyarak elde edilir. Okuma aynı zamanda bilme anlama sürecidir. İnsan sahip olduğu en basit hayati bilgisinden en karmaşık bilimsel bilgisine kadar çoğu bilgisini okuyarak kazanır. Özellikle bilimsel anlamda kazanılan bilgiler yine okuma sayesinde gerçekleşmektedir. Bu yönleriyle okuma bir kültürlenme sürecidir.” diyerek okumanın önemini vurgulamışlardır. Okuma sonradan çalışarak elde edilen ve geliştirilen bir beceridir. Kişi, kendisinden asırlarca önce yazılmış kitap veya yazıları okumak suretiyle o zamandaki insanların bilgi, duygu, düşünce ve isteklerini öğrenebilmekte ve yazılı hale getirilmiş şekliyle faydalanabilmektedir. Bu yönüyle okuma kültürlenme biçimidir denilebilir.

Yazma becerisiyle ilgili Sarikaya (2020), “Yazma, bilginin kazanılmasında ve bilginin kalıcı olarak bellekte tutulmasında en önemli yöntemlerden biridir. Yazma sayesinde insanlarda bilgi kültüre dönüşür ve zamanla insan hayatının bir parçası konumuna gelmektedir.” demektedir. Okuma becerisi gibi bu beceri de sonradan çalışarak elde edilir ve geliştirilir. Bir alfabe öğrenerek okuma ve yazma becerisi kazanılabilir. Harfler, kelimeler ve cümlelerin anlattıkları manalara ulaşmak ancak belli bir alfabeyi bilmekten geçmektedir. Alfabe, okuma ve yazma becerisi için bir ön adım gibi düşünülebilir. Birey yazma becerisi sayesinde kendisinden uzak veya kendisiyle aynı çağda yaşamamış insanlara da bilgi, duygu, düşünce ve isteklerini ulaştırabilmektedir. Okuma ve yazma becerilerinin, okuma becerisinin anlama, yazma becerisinin anlatma içeren beceri olmaları açısından farklı olmalarına rağmen birçok yönden benzer oldukları bir gerçektir. Sonradan elde edilmesi, bir alfabeye bağlı olması, zaman ve mekân yönünden kişiyi daha geniş ve uzak yerlere götürebilmesi gibi ortak özellikleri vardır.

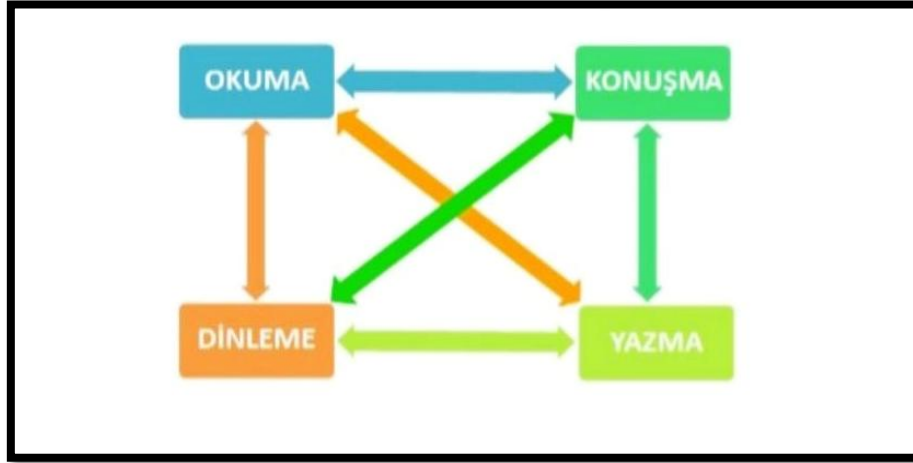
Şekil 1: Dil Becerileri ve Dil Becerilerinin Birbirleriyle İlişkisi

Şekil 1 incelendiğinde dil becerileri temel olarak anlama ve anlatma becerilerinden oluşmaktadır. Anlama becerisi dinleme ve okuma, anlatma becerisi ise konuşma ve yazma becerilerinden meydana gelmektedir. Başkalarının bilgi, duygu, düşünce ve istekleri

öğrenmek için anlama becerileri olan dinleme ve okuma becerilerine sahip olmak gerekir. Kişinin kendi bilgi, duygu, düşünce ve isteklerini ifade edebilmesi için ise anlatma becerileri olan konuşma ve yazma becerilerine sahip olması gerekir. Dinleme ve konuşma becerileri insanın daha erken zamanda kazandığı ve doğasında bulunan becerilerdir. Okuma ve yazma becerileri ise hayatının daha ileriki zamanlarında kazandığı ve ayrı bir çaba isteyen becerilerdir. Konuşma ve dinleme becerilerini aile, toplum ve çevreden taklit yoluyla kazanmak mümkündür. Okuma ve yazma becerileri için ise dilin alfabeyle ifade edilmesi gibi bir eğitim aşaması daha gereklidir. Dildeki bu becerilerin belli bir son noktasının bulunmaması, her türlü ilerlemeye ve gelişmeye zemin oluşturması sonucunu da doğurmaktadır. Bu durum, kişinin dil alanındaki eğitiminin ve öğretiminin de sınırlarını genişletmektedir. Dört temel dil becerisinin her biri, diğer becerilerin her biriyle ilişkili ve birbirinin gelişimine katkı sağlayan özelliktedir. Herhangi birindeki bir aksama diğerlerini de olumsuz etkilemektedir. “Tarihin yetiştirdiği büyük yazar ve şairlerin hayatlarına baktığımızda okuma ile yazma arasındaki ilişkiyi daha iyi anlayabiliriz. Ünlü düşünür ve yazar Emerson yazmaya, Platon’dan birkaç sayfayı tekrar tekrar okumadan başladığı çok nadir görülmüştür. Romalı şair Vergilius’un Dante’nin şiirlerini okumadan yazmadığı; ünlü Fransız yazar ve şair Victor Hugo’nun yazmadan önce sık sık Moliere, Horatius, Ovidius ve Regnard’ı; dünyaca ünlü bir diğer Fransız yazar Alphonse Daudet’in durmadan Pascal, Montaigne, Diderot ve Tacitus okuduklarını, yazılarında onlardan alıntılar yapıp onları konu edindikleri bilinmektedir” (Proust, 2017). Ayrıca Johnson (2017: 161) “Bir çocuğun daha akıcı okumasını sağlamanın bir yolu da onun akıcı yazmasını sağlamaktır. Birlikte işleyen dört dil becerisi birbirini güçlendirir” diyerek dört temel dil becerilerinin kendi içinde birbirleriyle nasıl ilgisinin olduğunu anlatmıştır. Bu durum Arıcı ve Taşkın (2019: 188) tarafından şekil 2’deki gibi gösterilmiştir:

Şekil 2: Dört Temel Becerinin Birbirlerine Katkısı

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bilimsel çalışmaların odağında olan yüksek lisans ve doktora tezleri hakkında çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu alanda yapılan makale çalışmalarına literatür taraması kısmında yer verilmiştir. Bu çalışmada da dört temel dil becerisi alanındaki tezlere bir bütün olarak bakıldığı için önem arz etmektedir. Ayrıca bu çalışma, Türkçe eğitiminde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri alanında yapılan çalışmaların seyrini ve yönünü göstermesi bakımından da önemlidir. Bu araştırmanın, dört temel dil becerisi alanında tez veya makale

yazacak bilim insanlarına ve araştırmacılara ışık tutması yönüyle öne çıktığı düşünülmektedir.

Yüksek lisans ve doktora tezlerinde dört temel dil becerisi alanında birçok çalışma yapılmıştır. Coşkun, Özçakmak ve Balcı'nın (2012),1981 ve 2010 yılları arasında Türkçe Eğitimi alanında hazırlanan 1317'si yüksek lisans ve 247'si doktora tezi olmak üzere toplamda 1564 lisansüstü tezleri incelemişlerdir. Sevim ve İşcan (2012), 2005 ile 2010 arasında Türkçe Eğitiminde yapılan 335 yüksek lisans tezinin anahtar kelimelerini çeşitli kriterlere göre değerlendirmişlerdir. Sevim ve Erem (2012), 128 yüksek lisans tezini başlık ve özetlerini incelemişlerdir. Tok ve Potur (2015), Yazma eğitiminin eğilimleri konusunda 2010 ile 2014 yılları arasında hazırlanan 164 lisansüstü tezleri ve gerek ulusal gerekse uluslararası dergilerde yayımlanan 127 makale tarayıp değerlendirmişlerdir. Doğan ve Özçakmak (2014), dinleme eğitimi alanında 1998-2013 yılları arasında yapılan lisansüstü tezlerin meta analizini yapmışlar. Boyacı ve Demirkol (2018), 1995-2018 yılına kadar Türkçe Eğitimi alanında hazırlanan 275 doktora tezini tarama modeli kullanarak değerlendirmişlerdir. Türkçe eğitiminde temel beceri alanında hazırlanan diğer lisansüstü çalışmalar da şunlardır: (Girmen, Kaya ve Bayrak, 2010; Elbir ve Bağcı, 2013; Karadağ, 2014; Altun, 2014; Ünal ve Özer, 2014; Akaydın ve Çeçen, 2015; Gündoğdu ve Dönmez, 2016; Potur ve Yıldız, 2016; Sarıkaya ve Söylemez, 2016; Sidekli ve Çetin, 2017; Özçakmak, 2017; Aydemir ve Erdamar, 2018; Özdemir, 2018; Turan, Sevim ve Tunagür, 2018; Ceran, Aydın ve Onarıcıoğlu, 2018; Gökçen ve Arslan, 2019; Karagöz ve Şeref, 2019; Haçat ve Demir, 2019; Yılmaz ve Kaya, 2020). Türkçe Eğitiminde dört temel dil becerileri alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine çalışmalar olduğu gibi bu alanda yayımlanan makaleler üzerinde de çalışmalar yapılmıştır. Aktaş ve Uzuner Yurt (2015), 2004-2013 yılları arasında Türkçe eğitimi alanında yayımlanan makale özetlerine yönelik içerik analizi yapılarak alana katkıda bulunmuşlardır. Kan ve Uzun'un (2014) çalışmasında, Türkçe eğitimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin bulgular, tartışma, sonuç bölümlerine ilişkin sözbilimsel yapıyı ele alan makaleler çeşitli açılardan incelenmiştir. Bu alanda yazılmış makaleleri çeşitli kriterlere göre ele alan başka çalışmalar şunlardır: (Göktaş, Hasançebi, Varışoğlu, Akçay, Bayrak, Akbulut, Sözbilir, 2012; Coşkun, Özçakmak, Balcı, 2012; Varışoğlu, Şahin, Göktaş, 2013; Yağmur Şahin, Kana, Varışoğlu, 2013).

Bu araştırmanın temel problemi, 2015-2019 yılları arasında dört temel dil becerisi alanında yapılmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analiz yöntemini kullanarak genel durumlarının ne olduğunu ortaya çıkarmaktır. Ana problemi daha detaylı aydınlatma adına aşağıdaki alt problemlerin cevaplarına ulaşılmaya çalışılmıştır:

- Lisansüstü tezlerinin dört temel dil becerisi alanlarına göre dağılımı nasıl?
- Lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı nasıl?
- Dört temel dil becerisi alanında çalışma yapan üniversiteler hangileridir?
- Dört temel dil becerisi alanında yapılan tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımı nasıl?
- Dört temel dil becerisi alanında yapılan tezlerin tartışma ve sonuç bölümlerinin uyumu nasıl?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Çalışmada elde edilen veriler bibliyometrik teknikler ve nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak irdelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi ele alınan konu hakkında bilgi içeren materyalleri kapsar. Nitel araştırmada doküman analizi tek başına veri toplama yöntemi olabilir. Aynı zamanda diğer veri toplama yöntemleriyle birlikte de kullanılabilme özelliğine de sahiptir. Doküman analizinin güçlü yönleri olduğu gibi zayıf yönleri de vardır. Güçlü yönleri şöyle sıralanabilir: (i)Araştırmada veri toplamakta ulaşılmayacak özne, (ii)tepkişelliğin olmaması, (iii)uzun süreli analiz, (iv)örneklemin büyük olması, (v)bireysellik ve özgünlük, (vi)görelî düşük maliyet ve (vii)nitelik gibi yönler doküman analizinin güçlü yönleridir. Araştırmacıyı bu yöntemi seçmeye iten doküman analizinin bahsedilen güçlü yönleridir. Doküman analizinin zayıf yönleri de şunlardır: (i)Olası yanlışlık, (ii)seçilmişlik, (iii)eksiklik, (iv)ulaşılabilirlik, (v)örneklem yanlışlığı, (vi) sınırlı sözel olmayan davranış, (vii)standart bir yönteminin olmaması ve (viii)kodlama zorluğudur. Bu sayılan zayıf yönler de doküman analizinin sınırlılıklarıdır diye ifade edilebilir. Bu araştırmada ise doküman analizi şu beş aşamada yapılmıştır: (i)Dokümanlara ulaşma, (ii)orijinalliği kontrol etme, (iii)dokümanları anlama, (iv)veriyi analiz etme ve (v)veriyi kullanma (Yıldırım & Şimşek, 2016: 189-200).

Bibliyometrik Analiz

Bibliyometrik analiz, herhangi bir konuda hazırlanmış tez, makale, kitap ve diğer yayınları matematiksel ve istatistiksel olarak ele almaktır. Bibliyometrik çalışmalar sayesinde bilimsel çalışmalar yazar, konu, anahtar kelime, atıf yapılan eser, atıf yapılan kaynak vb. yönlerden istatistiksel olarak ele alınır. Bibliyometrik analiz yöntemi bilimsel çalışmaların seyrini göstermesi açısından önemlidir. Bibliyometrik çalışmalar herhangi bir alanda en yetkin araştırmacıları belirlemekle yetinmeyip araştırmacılar arasındaki etkileşimi göstermesi bakımından da önem arz eden bir yöntemdir (Erkan, 2020: 152).

Kapsam ve Sınırlılıklar

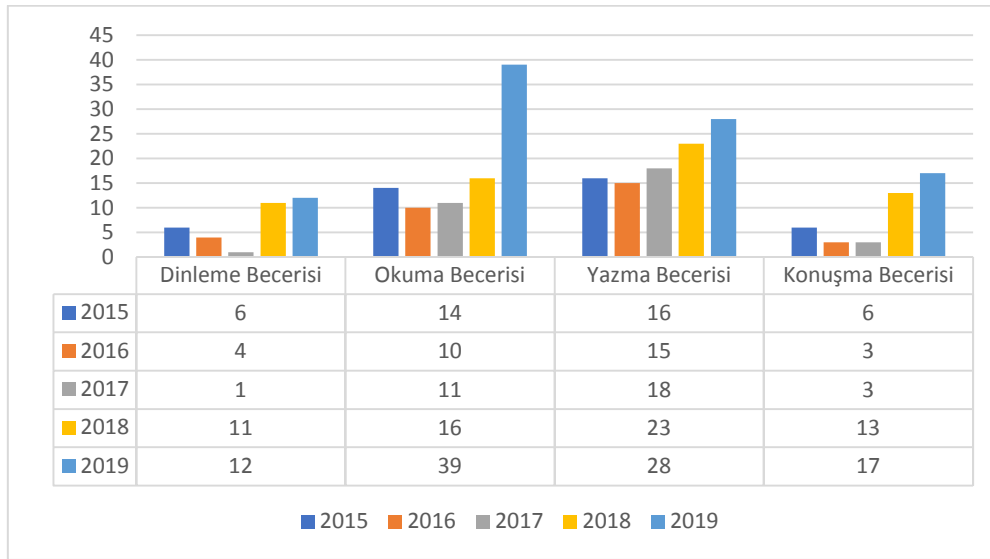
Bu araştırmanın çalışma grubunu Türkçe eğitimi alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri oluşturmaktadır. Örneklem, 2015-2019 yıllarında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Tez Merkezi genel ağ adresine dört temel dil becerisi alanında (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>) yüklenen yüksek lisans ve doktora tezlerinden oluşmaktadır. Veriler 25/02/2020 tarihinde toplanmaya başlanmıştır.

BULGULAR

Tezlerden elde edilen bulgular; temel dil becerisi alanlarına, yazıldığı yıla, yapıldığı üniversiteye, danışman unvanına, tartışma ve sonuç bölümlerinin birbirleriyle ilişkisine göre incelenmiştir.

2015-2019 Yılları arasında Yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Toplamının Dört Temel Dil Becerisi Alanlarına Dağılımı

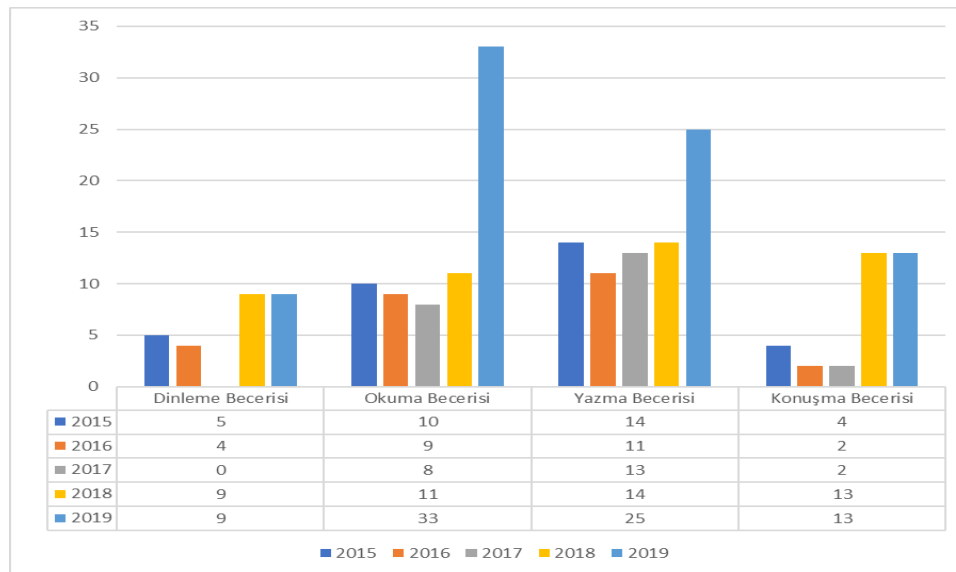
2015-2019 yılları arasında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin toplamının dört temel dil becerisi alanlarına göre dağılımı Grafik 1'de gösterilmiştir.

Grafik 1: Türkçe Eğitimi Alanında Yazılan Lisansüstü Tezler

Grafik 1’de görüldüğü gibi 2015-2019 yılları arasında Türkçe Eğitimi’nde dinleme becerisi alanında 34, okuma becerisi alanında 90, yazma becerisi alanında 100, konuşma becerisi alanında ise 42 olmak üzere toplam 266 Türkçe yazılan lisansüstü tezin erişimine izin verilmiştir. En fazla araştırmanın yapıldığı beceri alanı yazma becerisidir. En az araştırmanın yapıldığı beceri alanı ise dinleme becerisidir. Dinleme ve konuşma becerileri ihmal edilen beceriler olarak görülmektedir. Araştırmalar daha çok yazma ve okuma becerileri alanında yapıldığı görülmektedir.

2015-2019 Yılları Arasında Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

2015-2019 yılları arasında dört temel dil becerisi alanında yapılan yüksek lisans tezlerinin yıllara göre dağılımı Grafik 2’de gösterilmiştir.

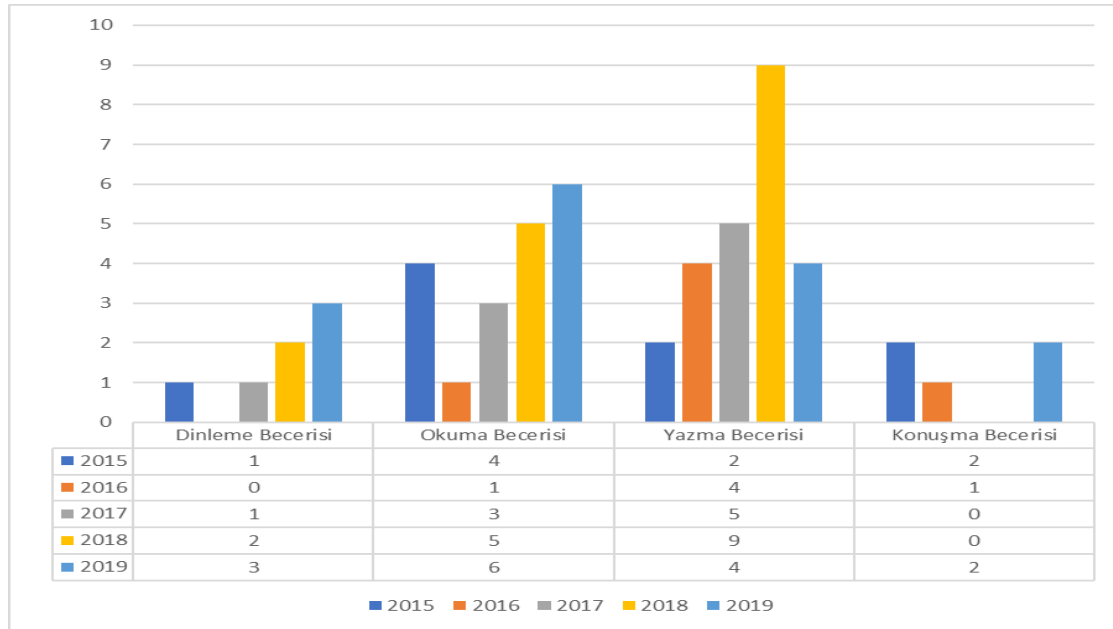
Grafik 2: Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezleri

Grafik 2’de görüldüğü gibi Türkçe Eğitimi’nde Dört temel dil becerisi alanında Türkçe yazılan 2015 yılında 33, 2016 yılında 26, 2017 yılında 23, 2018 yılında 47 ve 2019 yılında ise 80 yüksek lisans tezinin erişimine izin verilmiştir. En fazla yüksek lisans tezinin 2019 yılında yapıldığı, beceri bazında ise okuma becerisi (33) alanında yapıldığı saptanmıştır. 2019 yılında okuma becerisini yazma becerisi (25) takip etmektedir. Aynı yıl en az çalışma, dinleme becerisi (9) alanında yapılmıştır. Yüksek lisan tezlerinin en az yapıldığı yıl 2017’dir. 2017 yılında beceri bazında en fazla yazma becerisi (13) en az ise dinleme becerisi (0) çalışılmıştır.

2015-2019 Yılları Arasında Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

2015-2019yılları arasında dört temel dil becerisi alanında yapılan doktora tezlerinin yıllara göre dağılımı Grafik 3’te gösterilmiştir.

Grafik 3: Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Doktora Lisans Tezleri

Grafik 3’te görüldüğü gibi Türkçe Eğitimi’nde dört temel dil becerisi alanında Türkçe yazılan 2015 yılında 9, 2016 yılında 6, 2017 yılında 9, 2018 yılında 16, 2019 yılında ise 15 olmak üzere toplamda 55 doktora tezinin erişimine izin verilmiştir. En fazla doktora tezinin yapıldığı yıl 2018 yılıdır. Beceri bazında ise 2018 yılında en fazla yazma becerisi (9) alanında çalışılmıştır. 2018 yılında konuşma becerisi alanında doktora tezi hazırlanmadığı tespit edilmiştir. 2016 yılının toplamda 6 doktora tezi ile en az doktora tezi yapılan yıl olduğu saptanmıştır. Beceri bazında ise 2016 yılında en fazla tezin yazma becerisi (4) alanında yapıldığı görülmektedir. 2016 yılında dinleme becerisi alanında ise hiç doktora tez çalışması yapılmamıştır.

2015-2019 Yılları Arasında Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

2015-2019 yılları arasında dört temel dil becerisi alanında yapılan tezlerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. 2015-2019 Yılları Arasında Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

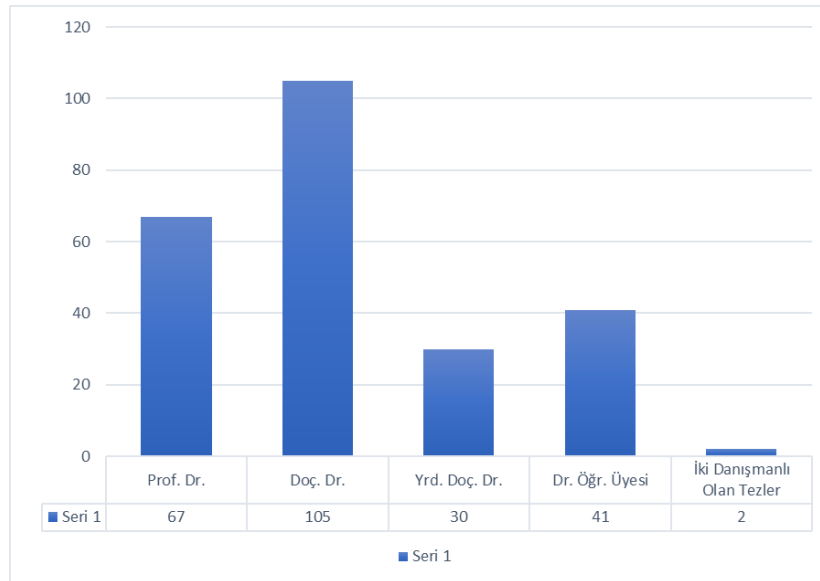
Üniversiteler	Yüksek Lisans	Doktora	F(Toplam)
Gazi Üniversitesi	15	16	31
Onsekiz Mart Üniversitesi	12	3	15
İnönü Üniversitesi	7	7	14
Atatürk Üniversitesi	7	5	12
M. Kemal Üniversitesi	9	2	11
A. İzzet Baysal Üniversitesi	8	1	9
Ahi Evran Üniversitesi	9	0	9
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	9	0	9
Kırıkkale Üniversitesi	9	0	9
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	8	0	8
Dokuz Eylül Üniversitesi	5	3	8
M. Sıtkı Koçman Üniversitesi	8	0	8
Sakarya Üniversitesi	6	1	7
Yıldız Teknik Üniversitesi	7	0	7
Fırat Üniversitesi	5	1	6
Marmara Üniversitesi	4	2	6
Erciyes Üniversitesi	4	2	6
Mersin Üniversitesi	6	0	6
N. Erbakan Üniversitesi	5	1	6
Uşak Üniversitesi	5	0	5
Gaziantep Üniversitesi	5	0	5
Ankara Üniversitesi	2	3	5
M. Akif Ersoy Üniversitesi	4	0	4
Giresun Üniversitesi	3	0	3
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	3	0	3
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	3	0	3
Başkent Üniversitesi	3	0	3
Binali Yıldırım Üniversitesi	3	0	3
Hacettepe Üniversitesi	3	0	3
İstanbul Üniversitesi	3	0	3
Pamukkale Üniversitesi	3	0	3
Siirt Üniversitesi	2	0	2
Bülent Ecevit Üniversitesi	2	0	2
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	0	2
H. Bektaş Veli Üniversitesi	2	0	2
Akdeniz Üniversitesi	1	0	1
Adıyaman Üniversitesi	1	0	1
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	1	0	1
Balıkesir Üniversitesi	1	0	1
Uludağ Üniversitesi	1	0	1
Selçuk Üniversitesi	1	0	1
Nevşehir Üniversitesi	1	0	1
Toplam	198	47	245

Türkiye’de dört temel dil becerisi alanında lisansüstü tez hazırlayan toplam 58 üniversite vardır. Yüksek lisans ve doktora tezlerinde en fazla çalışmayı Gazi Üniversitesi (f=31) yürütmüştür. Daha sonra Onsekiz Mart Üniversitesi (f=15), İnönü Üniversitesi (f=14), Atatürk Üniversitesi (12) ve Mustafa Kemal Üniversitesi (f=11) lisansüstü tezleriyle dört temel dil becerisi alanında en fazla tez hazırlayan üniversitelerimizdir. Dört temel dil becerisi alanında en az lisansüstü çalışma yapan üniversiteler hazırladıkları birer teze şunlardır: Akdeniz (f=1), Selçuk (f=1), Nevşehir (f=1), Uludağ (f=1), Balıkesir (f=1), Kilis 7 Aralık(f=1), Adıyaman(f=1) Dört temel dil becerisi alanında doktora tezi hazırlayan üniversiteler ise şunlardır: Gazi(f=16), İnönü(f=7), Atatürk(f=5), Ankara(f=3), Dokuz Eylül(f=3), Onsekiz Mart(f=3), Marmara(f=2), Mustafa Kemal(f=2), Erciyes(f=2), Sakarya(f=1), Fırat(f=1), Abant İzzet Baysal(f=1), Necmettin Erbakan(f=1).

2015-2019 Yılları Arasında Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Sayısal Dağılımı

2015-2019 yılları arasında dört temel dil becerisi alanında yapılan tezlerin danışman unvanlarına göre sayısal dağılımı Grafik4’te gösterilmiştir.

Grafik 4: Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Tezlerin Danışman Unvanlarına Göre Sayısal Dağılımı

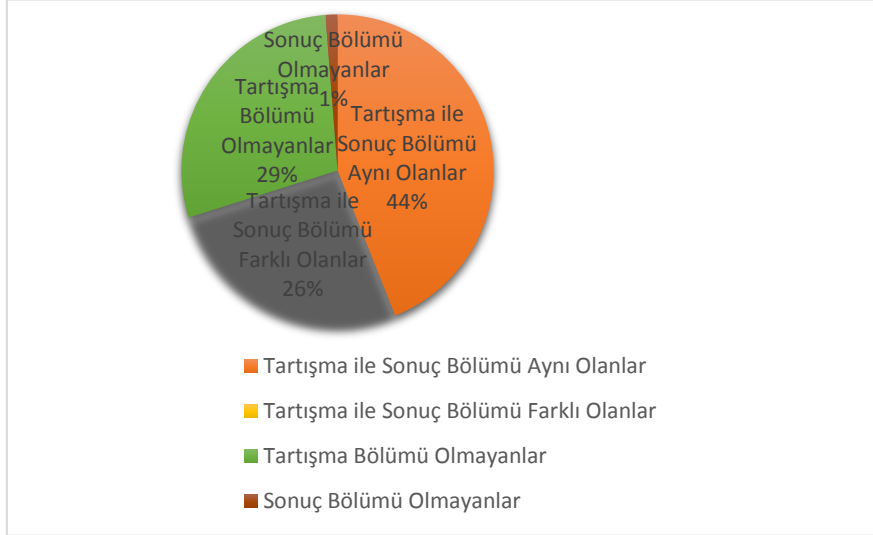

Grafik 4’te görüldüğü gibi dört temel dil becerisi alanında yapılan Türkçe erişimine izin verilen lisansüstü tezlerin 67’si Prof. Dr., 105’i Doç. Dr., 30’u Yrd. Doç. Dr., 41’i Dr. Öğr. Üyesi danışmanlığında hazırlanmıştır. Ayrıca 2 danışmanlı hoca rehberliğinde hazırlanan tez sayısı da 2’dir. Danışman bazında ele aldığımızda ise lisansüstü tezlerde en fazla çalışma yapan Doçent Doktor unvanlı hocalardır, en az ise Yardımcı Doçent Doktor unvanlı hocalardır. Bu durumun oluşmasında 2017 yılından itibaren Yardımcı Doçent Doktor unvanı yerine Dr. Öğretim Üyesi unvanının kullanılması etkili olmuştur. İki danışman hocanın olduğu tez sayısının sadece iki olması, sosyal bilimlerde genel olarak tek danışman tercih edilmesinden olabilir. Ayrıca bir nedeni de her danışman hocanın farklı çalışma tarzının olması aynı zamanda öğrencinin tek merkezden gelen direktiflere göre hareket etmesi daha kolay olmasıdır denilebilir.

2015-2019 Yılları Arasında Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Tezlerin Tartışma ve Sonuç Bölümleri

2015-2019 yılları arasında dört temel dil becerisi alanında yapılan tezlerin tartışma ve sonuç bölümleri Grafik 5'te gösterilmiştir.

Grafik 5: 2015-2019 Yılları Arasında Dört Temel Dil Becerisi Alanında Yapılan Tezlerin Tartışma ve Sonuç Bölümleri

Grafik 5'te görüldüğü gibi dört temel dil becerisi alanında incelenen tezlerin %44'ünün tartışma ve sonuç bölümlerinin aynı başlıkta olduğu, %26'sının tartışma ve sonuç bölümlerinin ayrı başlık altında bulunduğu, %29'unun tartışma bölümünün olmadığı ve %1'inin ise sonuç bölümünün olmadığı saptanmıştır. Elde edilen sonuçlardan tartışma ve sonuç bölümleri konusunda uygulama birliğinin olmadığı anlaşılmaktadır. Tez hocalarının bu konudaki kafa karışıklığının bulunduğu söylenebilir. Bu durum, her üniversitede yayımlanan tez yazım kılavuzlarının farklı olması hatta aynı üniversitede dahi enstitüden enstitüye tez yazım kılavuzunun farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Bilindiği üzere tezler hazırlandığı üniversitenin ilgili bölümün enstitüsünde yayımlanan tez yazım kılavuzuna göre hazırlanmaktadır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Türkçe eğitiminde dört temel dil becerisi alanında yapılmış birçok çalışma söz konusudur. Bu araştırmalar, dört temel dil becerisinin farklı yönlerine ışık tutmaktadır. Bazı araştırmalar sadece bir beceri alanında yapılan lisansüstü tezleri incelemektedir. Bazı araştırmalar ise iki beceri alanında yapılan lisansüstü tezleri incelemektedir. Bunun yanında Türkçe eğitimi alanında yapılan tezleri bütüncül olarak değerlendiren çalışmalar da vardır. Türkçe eğitiminde lisansüstü tezlerin yeni yönelimlerini inceleyen Özçakmak (2017) tezlerin konu dağılımı kısmında en fazla öğretim, strateji, yöntem ve teknik (%20,1), okuma eğitimi (%17,5), yazma eğitimi (%13,6), ders kitapları (%13,2) ve yabancılara Türkçe öğretimi (%11,3) konularında çalışıldığını saptamıştır. Bu çalışmada yapılan tespite göre dört temel dil becerisi alanında en az çalışılan beceri alanları konuşma eğitimi (%7,7) ve dinleme eğitimi (%4,6)'dir.

Bu konuda yapılan diğer araştırmalarda da (Yağmur Şahin, Kana ve Varışoğlu, 2013; Bozkurt ve Uzun, 2015) benzer sonuçlar elde edilmiş ve konuşma ile dinleme becerilerinin daha az ele alındığı saptanmıştır. Son zamanlarda yapılan araştırmalarda dinleme ile konuşma becerisi alanında yapılan çalışmaların sayısında artış saptanmış fakat yine de en az çalışma yapılan beceriler olduğu görülmüştür. Yazma ve okuma becerileri alanındaki araştırma sayısında da artış saptanmıştır.

Dört temel dil becerisi alanında yapılan yüksek lisans tezlerinin yıllara göre dağılımıyla ilgili daha önce yapılan çalışmalarda ulaşılan sonuçlar genel olarak bu çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir. Sevim ve Erem (2012), Türkçe eğitimi alanında yüksek lisans tezlerinin başlıklarını ve özetlerini inceledikleri çalışmalarında yüksek lisans tezlerinin 2005 ile 2010 yılları arasındaki dağılımında 2005 yılından 2010 yılına kadar geçen süreçte üç kat arttığı yönünde bir sonuç elde etmişlerdir. Üç kat artışın gerekçesi olarak da süreçte bazı üniversitelerin Türkçe Eğitimi ana bilim dallarını kurmasına bağlamışlardır. Bu araştırmada ise dört temel dil becerisi alanında yapılan tezlerin yıllara göre dağılımında sürekli bir artış söz konusu değildir. 2015 yılında 33, 2016 yılında 26, 2017 yılında 23, 2018 yılında 47, 2019 yılında ise 80 yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. 2018 ve 2019 yıllarında yüksek lisans tezlerinde ciddi bir artış görülmektedir. Bu çalışmada erişime açık olan lisansüstü tezleri değerlendirilmeye alınmıştır. Son yıllardaki bu artış gerek açılan üniversitelerin sayılarındaki artış gerekse yüksek lisans yapmak isteyen öğrencilerin sayılarındaki artışa bağlanabilir.

Dört temel dil becerisi alanında yapılan doktora tezlerinin yıllara göre dağılımında da benzer bir sonuç görülmektedir. Boyacı ve Demirkol (2018), çalışmalarında Türkçe eğitiminde 1995'ten 2018'e kadar yazılan doktora tezlerinin yıllara göre dağılımında 1995, 2001 ve 2003 yıllarında birer doktora tezinin hazırlandığını belirtirler. Aynı çalışmada 2014 yılında 33, 2015 yılında 39, 2016 yılında 25, 2017 yılında ise 29 doktora tezi sunulduğu tespit edilmiştir. Son iki yıldaki düşüşü araştırmacılar, tezlerin sisteme yüklenmemesi, erişimine izin verilmemesi ve hazırlanma sürecinde olması gibi nedenlere bağlamaktadır. Bu araştırmanın verileri sadece dört temel dil becerisi alanına dayandığı için farklı sonuçların elde edilmesi normaldir. Boyacı ve Demirkol'un(2018) araştırmalarındaki verileriyle bu çalışmadaki veriler arasındaki farklılık,2015-2017 yılları arasındaki dört temel dil becerisi alanında hazırlanan doktora tezlerinin Türkçe eğitiminde bütün konularda hazırlanan doktora tezleri içindeki yerini göstermektedir. Buna göre, 2015 yılında Türkçe eğitimi alanında yapılan 39 tezden dört temel dil becerisi alanında 9 doktora tezi hazırlanmıştır. 2016 yılında Türkçe eğitimi alanında yapılan toplam 25 tezden dört temel dil becerisi alanında 6 doktora tezi saptanmıştır. 2017 yılında Türkçe eğitimi alanında yapılan 29 doktora tezinden dört temel dil becerisi alanında 9 doktora tezi hazırlanmıştır. Bu sonuçlardan Türkçe eğitimi alanında genel olarak yapılan doktora tezleri içinde dört temel dil becerisi alanında yapılan doktora tezlerinin oranı %20-25 arası olduğu söylenebilir. Ayrıca bu çalışmada 2018 yılında dört temel dil becerisi alanında 16, 2019 yılında ise dört temel dil becerisi alanında 15 doktora tezi yapıldığı tespit edilmiştir. Araştırmada değerlendirilen 245 lisansüstü tezinin danışman unvanlarına göre dağılımı incelendiğinde bu tezlerden 67'sinin "Profesör Doktor", 105'inin "Doçent Doktor", 30'unun "Yardımcı Doçent Doktor", 41'inin "Doktora Öğretim Üyesi" unvanlarına sahip danışmanlar rehberliğinde yürütüldüğü tespit edilmiştir. 245 lisansüstü tezden sadece ikisi çift danışman tarafından yürütülmüştür. Lisansüstü tezlerde en fazla danışmanlık "Doçent Doktor", en az danışmanlık ise "Yardımcı Doçent Doktor" unvanlarına sahip danışmanlarca yürütülmüştür. Boyacı ve Demirkol (2018), 1995 yılından

2018 yılına kadar Türkçe eğitiminde yapılan doktora tezlerinin danışman unvanlarına göre dağılımını incelerken şu verilere ulaşılmıştır: Toplamda 275 doktora tezine ulaşılmıştır. Bunlardan 12'si iki danışman tarafından yürütülmüştür. 167'si "Profesör Doktor", 55'i "Doçent Doktor", 41'i "Yardımcı Doçent Doktor" unvanlarına sahip danışmanlar tarafından yürütülmüştür. Görüldüğü gibi doktora tezlerinin danışmanlığını yürütenlerin arasında "Doktor Öğretim Üyesi" unvanına sahip danışmanlar tarafından yürütülen doktora tezine ulaşılamamıştır. Bu çalışmada ve önceki çalışmalarda 2017 yılından itibaren Yardımcı Doçent Doktor unvanı yerine Doktor Öğretim Üyesi unvanının getirilmiş olması dikkate alınmalıdır. Bu durum dikkate alındığında çalışmalardaki verilerin birbiriyle örtüştüğü düşünülebilir.

2015-2019 yılları arasında dört temel dil becerisi alanında yapılan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımında çeşitli verilere ulaşılmıştır. Dört temel dil becerisi alanında lisansüstü tez çalışmasının yürütüldüğü 58 üniversite bulunmaktadır. 198 yüksek lisans tezi ve 47 doktora tezi çalışması yürütülmüştür. 58 üniversiteden 13 üniversite aynı zamanda doktora çalışmasını da sürdürmüştür. Doktora çalışması sürdüren üniversitelerin sayısının az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dört temel dil becerisi alanında doktora tezi hazırlayan üniversiteler ise şunlardır: Gazi (f=16), İnönü(f=7), Atatürk(f=5), Ankara(f=3), Dokuz Eylül(f=3), Onsekiz Mart(f=3), Marmara(f=2), Mustafa Kemal(f=2), Erciyes(f=2), Sakarya(f=1), Fırat(f=1), Abant İzzet Baysal(f=1), Necmettin Erbakan(f=1). 45 üniversitenin ise sadece yüksek lisans tezi hazırladığı sonucuna ulaşılmıştır. Yüksek lisans ve doktora tezlerinde en fazla çalışmayı Gazi Üniversitesi (f=31) yürütmüştür. Daha sonra Onsekiz Mart Üniversitesi (f=15), İnönü Üniversitesi (f=14), Atatürk Üniversitesi (f=12) ve Mustafa Kemal Üniversitesi (f=11) lisansüstü tezleriyle Dört temel dil becerisi alanında en fazla tez hazırlayan üniversite olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dört temel dil becerisi alanında en az lisansüstü çalışma yapan üniversiteler hazırladıkları birer teze şunlar olduğu sonucuna varılmıştır: Akdeniz (f=1), Selçuk (f=1), Nevşehir (f=1), Uludağ (f=1), Balıkesir (f=1), Kilis 7 Aralık (f=1), Adıyaman (f=1). Dört temel dil becerisi alanında doktora tezi hazırlayan üniversiteler ise şunlardır: Gazi (16), İnönü (7), Atatürk (5), Ankara (3), Dokuz Eylül (3), Onsekiz Mart (3), Marmara (2), Mustafa Kemal (2), Erciyes(2), Sakarya(1), Fırat(1), Abant İzzet Baysal(1), Necmettin Erbakan(1). Alanyazında lisansüstü tezlerin analiz edildiği çalışmalarda da üniversite bazında Gazi Üniversitesinin ilk sırada olduğu saptanmıştır (Doğan ve Özçakmak, 2014; Sarıkaya ve Söylemez, 2016; Özçakmak, 2017; Boyacı ve Demirkol, 2018). Gazi Üniversitesinin kurumsal altyapı ve akademik yapılanmasının erken sağlanmış olması bu duruma kaynak gösterilebilir.

Tezlerdeki sonuç ve tartışma bölümlerinin oluşturulmasında bir uygulama birliği olmadığı saptanmıştır. İncelenen tezlerin %44'ünün tartışma ve sonuç bölümlerinin aynı başlıkta olduğu, %26'sının tartışma ve sonuç bölümlerinin ayrı başlık altında bulunduğu, %29'unun tartışma bölümünün olmadığı ve %1'inin ise sonuç bölümünün olmadığı saptanmıştır. İçerik incelemesi yapılmadan şekil olarak bile bu kadar farklılık olması dikkat çekicidir. Oysa sonuç ve tartışma bölümleri akademik bir çalışmanın önemli kısımlarından biridir. Sonuç ve tartışma "bölümüne çalışmanın hipotezlerini destekleyen ya da desteklemeyen açık ifadelerle başlanmalıdır. Yapılan çalışmanın bulguları ile diğer çalışmalar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar çalışmanın sonuçlarını aydınlatır ve doğrular." (Büyüköztürk vd. 2013) ifadesi düşünüldüğünde bu bölümün önemi anlaşılmaktadır. Çalışma sonunda dinleme becerisi ile ilgili daha çok çalışma yapılması gerektiği, dört temel dil becerisiyle ilgili akademik makalelerin de bibliyometrik analizlerinin yapılması gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akaydın, Ş. & Çeçen, M. A. (2015). Okuma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 40(178).
- Aktaş, E. & Uzuner Yurt, S. (2015). Türkçe eğitimi alanındaki makale özetlerine yönelik bir içerik analizi. *TurkishStudies (Elektronik)*, 10(7), 73-96.
- Altun, A. (2014). Medya okuryazarlığı eğitimine yönelik Türkçe yayınlar: bir bibliyografya denemesi. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ODÜSOBİAD)*, 4(9), 5-15.
- Arıcı, A. F. & Taşkın, Y. (2019). Okuma becerisinin diğer dil becerileriyle ilişkisi. *International Journal of FieldEducation*, 5(2), 185-194.
- Aydemir, S. & Erdamar, G. (2018). Medya okuryazarlığı eğitimi alanında yapılan çalışmaların tematik, metodolojik ve istatistiksel yönelimleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(4), 1155-1166.
- Aydın, İ. S., Demircan, U. & İnnalı, H. Ö. (2015). Ortaokul öğrencilerinin dinleme izleme öz yeterlik algılarına yönelik ölçek geliştirme çalışması. *International Journal of Languages' Education and Teaching, (Special Issue)*, 1420-1435.
- Balcı, A. (2012). Türkiye'de çocuk edebiyatı üzerine hazırlanan lisansüstü tezler hakkında bir meta-analiz çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 195-206.
- Boyacı, S. & Demirkol, S. (2018). Türkçe eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 512-531.
- Buzan, T. (2001). *Aklını en iyi şekilde kullan*. İstanbul: Arion Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ceran, D., Aydın, M. & Onarıcıoğlu, A. S. (2018). Okuma eğitimi üzerine yapılan tezlerde eğilimler: bir içerik analizi çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 2377-2392.
- Coşkun, E., Özçakmak, H. & Balcı, A. (2012). Türkçe eğitiminde eğilimler: 1981-2010 yılları arasında yapılan tezler üzerine bir meta-analiz çalışması. *Türkçenin Eğitimi Öğretimi Üzerine Çalışmalar*, 204-212.
- Doğan, Y. & Özçakmak, H. (2014). Dinleme becerisinin eğitimi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 90-99.
- Elbir, B. & Bağcı, C. (2013). Birinci ve ikinci kademe okuma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 229-247.
- Ergin, M. (2008) *Türk dil bilgisi*. Albayrak Matbaası.
- Erkan, İ. (2020). Dijital pazarlamanın dünü, bugünü, geleceği: bibliyometrik bir analiz. *Akademik Hassasiyetler*, 7(13), 149-168.
- Girmen, P., Kaya, M. F. & Bayrak, E. (2010). Türkçe eğitimi alanında yaşanan sorunların lisansüstü tezler dayalı olarak belirlenmesi. 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (20-22 Mayıs 2010)*. Elâzığ, 133-138.

- Göçer, A. (2018). Temel Dil Becerilerinin Birbirleriyle İlişkisi Ve Bireyin Anlam Evreninin Gelişimi Ve Gerçek Yaşam Becerileri Açısından Önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 40-50.
- Gökçen, D. & Arslan, M (2019). Türkçe eğitimi araştırmalarına genel bir bakış: bibliyometri çalışması. *Journal of Research in Turkic Languages*, 1(1), 39-56.
- Göktaş, Y., Hasaıcebi, F., Varışoglu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. & Sözbilir, M. (2012). Trends in educational research in Turkey: a contentanalysis. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 455.
- Gündoğdu, K. & Dönmez, B. (2016). 2000-2016 yılları arasında Türkçe öğretim programları alanında yayımlanan makale ve tezlerin analizi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5(4), 2109-2125.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Haçat, S. O., & Demir, F. B. (2019). Eğitim alanında okuryazarlık üzerine yapılan lisansüstü tezlerin analizi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 116-145.
- Johnson, A. P. (2017). *Okuma ve yazma öğretimi* (Çeviri Editörü: A. Benzer). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kan, O. & Uzun, G. (2014). Türkçe eğitimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin bulgular, tartışma, sonuç bölümlerine ilişkin sözbilimsel yapı özellikleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(3), 1-19.
- Karadağ, R. (2014). Okuma ilgisi, tutumları ve alışkanlığı ilgili araştırmaların lisansüstü analizi: YÖK ve Pro Quest veri tabanları örnekleme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35 (35), 1-17.
- Karagöz, B. & Şeref, İ. (2019). Okuma alanındaki araştırmaların bibliyometrik özellikler açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 781-799.
- Maxwel, J. & Dornan, J. (2001). *Etkili insan olmak*. (Çev: Demet Dizman), İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Özçakmak, H. (2017). Türkçe eğitimi lisansüstü araştırmalarında yeni yönelimler (2011-2015). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 6(3), 1607-1618.
- Özdemir, S. (2018). Okumaya ilişkin lisansüstü araştırmaların eğilimleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1161-1178.
- Potur, Ö. & Yıldız, N. (2016). Konuşma becerisi alanında yapılan akademik çalışmaların eğilimleri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, (18).
- Proust, M. (2017). *Okuma üzerine* (Çev. I. Ergüden). İstanbul: Notos Kitap.
- Sarikaya, B. & Söylemez, Y. (2016). Türkçe eğitimi alanındaki konuşma becerisiyle ilgili yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu*. Ağrı.
- Sarikaya, B. (2020). Yazma kazanımlarının yaratıcı yazmaya uygunluğu 2015 ve 2018 Türkçe dersi öğretim programları örnekleri. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), 42-55.

- Sevim, O. & Erem, N. H. Ö. (2012). Türkçe eğitimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin başlıklarına ve özetlerine eleştirel bir bakış. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(3), 174-186.
- Sevim, O. & İşcan, A. (2012). Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında yapılan yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimelere dönük bir içerik analizi. *Turkish Studies* 7/1 Winter 2012, p.1863-1873
- Sidekli, S. & Çetin, E. (2017). Okuduğunu anlama stratejilerinin okuduğunu anlamaya etkisi: Bir meta-analiz çalışması. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 285-303.
- Tok, M. & Potur, Ö. (2015). Yazma eğitimi alanında yapılan akademik çalışmaların eğilimleri (2010-2014 yılları). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 1-25.
- Turan, L., Sevim, O. & Tunagür, M. (2018). Türkçe eğitimi alanında hazırlanan doktora tez özetlerine yönelik bir içerik analizi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2018(11), 29-44.
- Ünal, F. T. & Özer, F. (2014). Türkçe öğretiminde dinleme becerisi ile ilgili kaynakça çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 203-218.
- Varışoğlu, B., Şahin, A. & Göktaş, Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1767-1781.
- Yağmur Şahin, E., Kana, F. & Varışoğlu, B. (2013). Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *International Journal of Human Sciences*, 10(2), 356-378.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, D. & Kaya, S. (2020). İlk okuma yazma ve Türkçe öğretimi ile ilgili tezlerin incelenmesi. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 15(1), 443–456.
- <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>